

ISSN 1407-9821

TELEVĪZIJAS
PROGRAMMA

4. — 10. jūlijs

Vai nākotnē
saņemsim
pensijas?

2. lappusē

Jauniešu
vasaras olimpiāde
Jūrmalā

3. lappusē

Visjaunākais
zemnieks
saimnieko
Sutros

9. lappusē

Top pēdējā pietura
pirms mūža mājām

● Raiti uz priekšu virzās Sutru pagasta Reutovas kapsētas kapličas būve. Kopā ar celtniekiem no Rīgas strādā arī Sutru pagasta iedzīvotājs Guntars Daņilevičs (no kreisās). Kapliča tiek celta par projekta līdzekļiem. Foto: A.Šnepsts

Lai vai cik aizņemti neatliekamajos vasaras darbos, cilvēki vienmēr atrod laiku sakopt savu piederīgo atdusas vietas, rūpēties par kopīgo kapsētas izskatu un labiekārtošanu. Tomēr ir darbi, kuru veikšanai ar labu gribu vien nepietiek, ir vajadzīgi lielāki līdzekļi, zinoši speciālisti, attiecīga tehnika. Līvānu novada Sutru pagasta Reutovas kapsētā pašlaik tiek būvēta kapliča — pēdējā pietura aizgājēja ceļā uz mūža mājām. Vienlaikus piebraucamajā ceļā tiek ierīkota caurteka un tiltiņš, būs arī jauns žogs. Visu darbu kopējās izmaksas ir 12 120 latī. Šī nauda iegūta ar projekta starpniecību LEADER programmā. 90 procentus no šīs summas piešķirīs Lauku atbalsta dienests, 10 procentus — Līvānu novada dome.

Paulina Zariņa, Sutru pagasta pārvaldes lietvede un projekta koordinatore, pastāstīja, ka Reutovas kapsēta pagastā līdz šim bija vienīgā bez savas kapličas. Projektu LEADER programmā sagatavojusi Paulina Zariņa kopā ar iniciatīvas grupu «Mēs Rauniešiem». Reutovas kapsēta arī atrodas Raunie-

šos, kādreiz bieži apdzīvotā bijušā kolhoza «Nākotne» centrā. Savulaik te bijis vairāk iedzīvotāju kā Sutru ciematā.

Bet vēl senāk te valdījis muižnieks Reuts. Viņa vārdā arī nosaukta tajos laikos izveidotā kapsēta, par kuras senu mū liecina apkārt augošo koku — liepu un ozolu — dižciltīgie izmēri un vecums. Viens no varenajiem ozoliem pāri kapu kopiņām tālu nostiepis iespaidīga apmēra zaru, bet Paulina Zariņa saka, ka ozolu aiztikt nedrīkst. Ja kādam ozolam tiek darīts pāri, tas šo ziņu nodod citiem ozoliem 100 kilometru radiusā, un visi ozoli izstaro negatīvu enerģiju. Pāridarītājam var klāties plāni, — pus-pajokam, pusnapietni ezotēris- skas gudrības izstāsta Paulina.

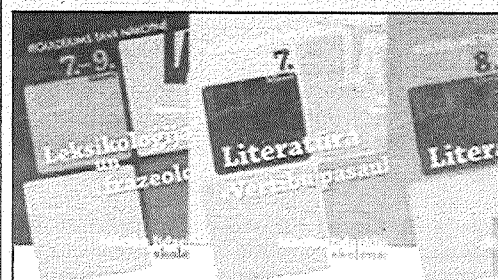
Iepirkuma konkursa kārtībā tiesības būvēt kapliču ieguva Rīgas uzņēmums «Makso Būve». Projekta koordinatore pastāstīja, ka kapliča būs arī altāritis un biktskrēsls, jo te pa reizei notiks svētā Mise. Altārgleznu solījīs sagādāt Rudzātu Romas katoļu draudzes prāvests Vilhelms Bēķis. Sanācis interesanti, — kapsēta atrodas Sutru pagastā, bet pieder Vanagu draudzei. Savukārt Vanagu

baznīca atrodas Vārkavas novadā, bet draudzē kalpo Rudzātu draudzes prāvests. Kapličas iesvētīšana paredzēta jau jūlijā, kad notiks Līvānu pilsētas svētki, kuros sakarā ar Līvānu baznīcas jubileju piedalīsies bīskaps Jānis Bulis. Viņš arī tiks lūgts iesvētīt jauno kapliču. Vietējais uzņēmējs apņēmis izgatavot galdiņus un ziņojumu plāksni.

Pie kapsētas vārtiem ir novadgrāvis, kuram līdz šim par tiltiņu kalpoja traktora piekabes kravas kastes metāla pamatne. Pašlaik tiek ierīkota jauna caurteka. Līdz vārtiem vedis arī jauns celiņš, lai no kapličas būtu ērti iekļūt mūža dārzā, kas glabā atmiņas par vietējiem iedzīvotājiem. Regulāri tiek sakoptas sešas kapu kopiņas, kurā atdusas Pirmajā pasaules kara bojā gājuši kareivji — bez vārda un bez tautības. Kapsētā redzami daudzi vienādi piemiņekļi. Tos kāds vietējais iedzīvotājs, nu jau aizsaulē, mācējis atliet pašstaišā formā. Katra lauku kapsēta kā dzīva vēstures grāmata stāsta par seniem un ne tik seniem laikiem.

L.Rancāne

ZIŅAS

Skolas saņem
jaunus mācību
līdzekļus

Lai veicinātu latviešu valodas apguvi, izveidoti jauni mācību līdzekļi 7., 8. un 9. klasei, kā arī mācību līdzeklis profesionālās izglītības iestādēm. Preiļu novada skolas jaunus mācību līdzekļus saņem bez maksas, informē projekta «Atbalsts valsts valodas apguvei un bilingvālajai izglītībai» sabiedrisko attiecību speciāliste Ieva Galuza.

Eiropas Sociālā fonda projektā izveidoti seši mācību līdzekļi latviešu valodas un literatūras apguvei: «Tekstveide 7. — 9. klasei. Mācību līdzeklis skolēnam»; «Leksikoloģija un frazeoloģija 7. — 9. klasei. Mācību līdzeklis skolēnam»; «Literatūra 7. klasei. Vērtību pasaule. Mācību līdzeklis skolēnam»; «Literatūra 8. klasei. Spēle. Mācību līdzeklis skolēnam»; «Literatūra 9. klasei. Dzīves virpuļos. Mācību līdzeklis skolēnam»; «Uzdevumi latviešu valodas mācībā. Mācību līdzeklis profesionālās izglītības iestādes audzēkņim».

I. Galuza informē, ka **jaunie mācību līdzekļi bez maksas tiek izplatīti visām skolām Latvijā ar latviešu mācību valodu un skolām, kas īsteno mazākumtautību izglītības programmu. Katrai skolai ar novadu izglītības pārvalžu starpniecību tiek izplatīti katra mācību līdzekļa 15 eksemplāri (kopā 75).**

Latviešu valodas aģentūra Eiropas Sociālā fonda projekta «Atbalsts valsts valodas apguvei un bilingvālajai izglītībai» īstenošanu uzsāka 2008. gada decembrī. Tā mērķis ir sniegt metodisku atbalstu pedagogiem vispārējā un sākotnējā profesionālajā izglītībā valsts valodas mūsdienīgai apguvei un bilingvālo mācību sekmīgai īstenošanai. Projekts tiek īstenots visā Latvijā laika posmā no 2009. gada septembra līdz 2012. gada 31. janvārim.

Noskaidroti Jāņu
brīvdienu stūrētāji
«rekordisti»

Svētku brīvdienu «rekordists» šogad aizturēts Preiļos — kāds riteņbraucējs savu transportlīdzekli vadījis, būdams 4,09 promiļu reibumā.

Valsts policijas Sabiedrisko attiecību nodaļas priekšnieks Andis Rinkevics portālam «Apollo», pavēstīja, ka otrs «rekordists» — riteņbraucējs Valmierā stūrējis 3,39 promiļu reibumā. Trešā vieta ir riteņbraucējam Talsos — 3,36 promiļes.

Savukārt rekordists — automašīnas vadītājs noķerts Dobelē. Tur kāds šoferis sēdies pie stūres, būdams 3,31 promiļu reibumā. Otrās un trešās vietas ieguvēji notverti Latgales pusē — autovadītājs Rēzeknē stūrējis 2,63 promiļu reibumā, trešās vietas ieguvējs Daugavpilī braucis, būdams 2,27 promiļu reibumā.

Jau vēstīts, ka svētkos reibumā pie stūres pieķerti 396 transportlīdzekļu vadītāji.

Labākie jaunie fiziķi saņem apbalvojumus

Mūsdienās liela loma tautsaimniecības attīstībā ir tehniskajām zinātnēm. Speciālisti ar labām zināšanām fizikā, ķīmijā un matemātikā augstu tiek vērtēti. Lai apzinātu skolēnus, kas ir talantīgi tieši šajās zinātnēs, ik gadus tiek organizēta atklātā fizikas olimpiāde 8. klasei. Šogad jau otro reizi tā notika Līvānu novadā.

16. jūnijā Līvānos notika atklātās fizikas olimpiādes noslēguma pasākums. Olimpiādes laureāti: Kristiāns Slics (Jaunsilavas pamatskola), kas ieguva pirmo vietu, Kristīne Kivleniece (Rudzātu vidusskola) un Mārtiņš Lisovs (Preiļu 1. pamatskola), abiem — otrā vieta, trešās vietas ieguvēji Roberts Groza (Rudzātu vidusskola), Daniels Krimans (Aglonas vidusskola) un Sandis Mališevs (Līvānu 1. vidusskola), kā arī atzinīgu vērtējumu saņēmušie skolēni tikās ar SIA «Z - Light» valdes priekšsēdētāju Daumantu Pfafrodu. Atzinību bija saņēmuši Vineta Haritonova un Ramona Brūvere (Preiļu 1. pamatskola), Raimonds Reščenko (Priekšmalas pamatskola), Matīss Zalāns, Liene Kursiņa (abi no Jaunsilavas pamatskolas), Vladislavs Pavlovs un Aleksandrs Stepanovs (abi no Līvānu 2. vidusskolas).

Daumants Pfafrods skolēnus iepazīstināja ar uzņēmuma darbu, kā arī ar perspektīvām darba tirgū, skolā citīgi mācoties dabaszinības un konkrēti — fiziku. Skolēniem bija interesanti uzzināt, ka lielu naudu var pelnīt, ne tikai mētājot vai spārdot bumbu, bet strādājot ar galvu, izmantojot savu smadzeņu potences, un tieši šādi uzņēmumi galvenokārt sponsorē sportistus. Uzņēmums «Z - Light» savu produkciju piedāvā ārzemju kompānijām un ir konkurētspējīgs pasaules tirgū. Olimpiādes laureātiem tika dota iespēja iepazīties ar tehnoloģiskajiem procesiem gaismas vadu ražošanā.

● Atklātās fizikas olimpiādes 8. klasei laureāti pie uzņēmuma «Z - Light».

Pasākuma noslēgumā uzvarētāji saņēma Līvānu novada izglītības pārvaldes goda rakstus un ievērojamas naudas prēmijas, ko piešķir SIA «Z - Light». Liels paldies šī uzņēmuma vadībai un personīgi Daumantam Pfafrodam par atbalstu talantīgo bērnu fizikā apzināšanā un viņu talantu izkopšanā.

Ceru, ka turpmāk šīs olimpiādes laureāti būs gan valsts, gan pasaules olimpiādes dalībnieki un laureāti, turpinot atklātās fizikas olimpiādes priekšgājēju aizsāktu.

V. Springis,
Līvānu novada fizikas skolotāju metodiskās apvienības vadītājs

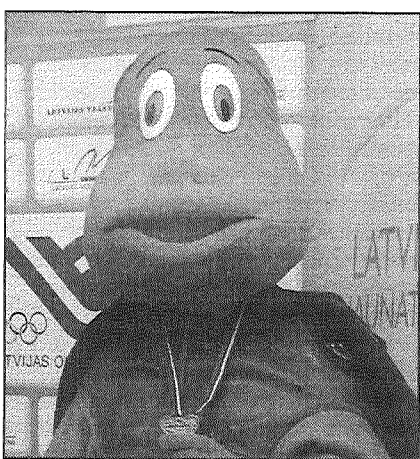
Jauniešu vasaras olimpiāde — zem bruņurupuča Zeltiņa zīmes

No 1. līdz 3. jūlijam Jūrmalā notiek Latvijas Jaunatnes vasaras olimpiāde. Uz to devušies arī Preiļu, Līvānu un Vārkavas novadu sportisti.

Līvānu novadu skolu vasaras jaunatnes olimpiādē pārstāv: pludmales volejbolā — Sintija Stonkuse, Laura Melņikova, vieglatlētikā — Alina Caune, Alina Poljartova, Laura Pastare, Jānis Barkāns, Kristaps Māsāns un Jānis Jačmenkins. No Līvāniem ir arī jaunais sportists Kristaps Bulmeisters, kurš olimpiādē gan pārstāvēs Daugavpils boksa klubu. Vārkavas novadu olimpiādē pārstāvēs Vārkavas novada sporta skolas audzēkne Zane Gavare, kas piedalīsies soļošanas sacensībās.

No Preiļu novada uz olimpiādi devušies vieglatlētī Nikita Turubanovs, Linards Šmeiksts, Anastasija Caica, Ingrīda Kivleniece, galda tenisa spēlētāji Jūris Ribņickis, Ruslans Daņilovs, Ričards Kraupša, kā arī džudo cīnītājs Dāvis Pastars.

Kopumā sacensībām pieteikušies 2957 dalībnieki, tai skaitā 2220 sportisti no 70 pašvaldībām. 239 medaļu komplekti tiks sadalīti 26 olimpiskajos sporta veidos. Ieskaņot priekšsacīkstes, kopējais Latvijas Jaunatnes olimpiādes dalībnieku skaits pārsniedz 3000. Pirmo reizi olimpiādes programmā iekļau-

ti trīs sporta veidi: golfs, pieskārienregbija un jātnieku sports. Vislielākais sacensību dalībnieku skaits reģistrēts vieglatlētikā — 389, tai seko futbols — 194, volejbols — 156, cīņa, handbols, basketbols. Sacensību programmā iekļauta arī airēšana, badmintons, bokss, burāšana, džudo, galda teniss, loka šaušana, paukošana, peldēšana, ritenbraukšana, smaiļošana un kanoe airēšana, svarcelšana, šaušana, taekvondo, teniss, triatlons, vingrošana, informē Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) sabiedrisko attiecību speciāliste Ilze Āķe-Vīksne.

Par Latvijas Jaunatnes vasaras olimpiādes talismanu kļuvis bruņurupučis Zeltiņš (attēlā). 29. jūnijā Latvijas Olim-

piskajā komitejā notika bruņurupuča Zeltiņa prezentācija. Zeltiņš ir prototips jūrmalnieku un Jūrmalas viesu iemīļtajai bruņurupuča skulptūrai, kas atrodas Majoru pludmalē. Ļaudis tic, ka, pieskaroties bruņurupuča zeltainajām bruņām, arī pie viņu rokām pielip zelta putekļi, kas nes veiksmi, uzvaru un laimi. Tāds pats efekts sagaida katru, kas pieskarsies Latvijas jaunatnes olimpiādes talismanam, kuram dots vārds Zeltiņš, talismana prezentācijā sacīja Jūrmalas pilsētas domes priekšsēdētājs Gatis Truksnis. Viņš pastāstīja, ka olimpiāde laika ziņā sakrīt ar Jomas ielas svētkiem, kas risināsies sestdien. Par godu olimpiādei izveidots jauns futbola laukums, bet sabiedriskais transports Jūrmalā jaunajiem olimpiēšiem būs bez maksas. Atbilstošas sporta bāzes nodrošinātas gandrīz visos olimpiādē iekļautos sporta veidos.

Latvijas Jaunatnes vasaras olimpiāde notiek reizi divos gados. Labākie jaunie sportisti sacensības pašvaldību komandu sastāvos, cīnoties par ceļazīmi uz Eiropas Jaunatnes olimpiādi. Latvijas Jaunatnes vasaras olimpiādi rīko Jūrmalas pilsētas dome un Latvijas Olimpiskā komiteja ar Izglītības un zinātnes ministrijas atbalstu, tajā piedalās jaunieši pašvaldību komandu sastāvā vecumā no 12 līdz 18 gadiem.

Sagatavoja L.Rancāne

Visi ceļi vaļā. Bet tikai par maksu

Jūnijs jau aizsteidzies, atstājot aiz sevis milzums izravētu vagu, nopļautu pļavu. Sasietu sieru, ugunsgrūdu vietas, atmiņas par apēstiem šašlikiem un izdzertu alu. Kartupeļu lauki viņo baltos un zilraibos ziedos, bet turpat jau negantnieču — Kolorādo vaboļu tūkstoši. Ja kāds negrib tās apkarot indējot, neko darīt — nākas lasīt rokām. Laucinieki šo sodību izbaudījuši līdz mielēm — vai ik pārdienas lokoties ap katru kartupeļu ceru. Talkā tiek saukti arī bērni un mazbērni, solot samaksu par ikvienu ar vabolēm pildīto burciņu. Tādas nu ir tās pašlaik svarīgākās rūpes — nosargāt dārzeņu un tīrumu ražu, lai ziemā būtu, ko likt galdā. Sienu, šķiet, sapļāvuši visi, jo saules tā kaltēšanai pietiek. Zemnieki, kas saimnieko ar vērienu, pļavas piepildījuši ar neskaitāmām rulonu rindām. Viņiem lielākie kaitēkļi — putni. Tie uzmetas uz ruloniem, ķer peles vai citas ēdmaņas un ar knābi pārcērt plēvi. Caurumā iekļūst gaiss un bojā lopbarību. Tāpēc nereti redzamas amizantas ainiņas — lielo rulonu rindas sargā — putnubiedēkļi.

Jūnijs aizvadīts arī ar milzīgiem runu plūdiem, kas izlaidumos bagātīgi tika lietas pār absolventu, vecāku un visu ciemiņu galvām. Kur šiem likties? No zāles laukā neiesi, jo lolojums jāapsveic. Bet par izlaidumu scenāriju sastādītajiem patiešām jābrīnās. Kā var izlaidumu, kurā 10 — 12 — 14 absolventi, izstiept uz trīs ar pusi un vairāk stundām? Ne tikai audzinātāji, direktori, vietnieki, bet arī vecāku un vietējās varas pārstāvji, uzaicinātie ciemiņi no biedrībām pamanās teikt garumgarās runas, kuras, lielākoties, ir tukšas, savārstūtas un gala rezultātā nav pateiktas nekas. Tie, kas ir piedalījušies augstskolu izlaidumos, zinās teikt, ka veselai fakultātei — ap 200 jauniešiem — var izsniegt diplomus divu stundu laikā, un arī apsveikuma runas ir teikuši gan rektors, gan dekāns, gan docētāji. Toties uzrunas gan ir bijušas 3 — 4 minūšu robežās, nevis pa 20 minūtēm vai pusstundai. Varbūt arī skolās laiks ieviest īsu, bet kodolīgu un labu uzrunu praksi? Un pašvaldības pārstāvji, kuram nu ir iespēja gari izrunāties tik lielas auditorijas priekšā, palūgt izteikties īsi?

Jā, izlaidumi aizvadīti, bet kādreiz spārnotajam teicienam, kas bieži izskanēja absolventu adresē, — jums visi ceļi vaļā, tagad jāpiebilst — ceļi vaļā gan, tikai tie ir maksas ceļi. Skat, Strateģiskās analīzes komisija tautai priekšā ceļ citu par citu gudrākas lietas. Ieviest studijas tikai par maksu, bet visiem radīt iespējas ņemt kredītu Valsts kasē. Protams, pēc studijām šis kredīts jāatgriež. Tātad uzreiz jaunajam cilvēkam jākrauj plecos parādu nastu. Minētā komisija biedē arī večukus. Pensijas nemaksās, bet izdalīs tikai nabadzības pabalstus. Jā, varētu tāda kārtība arī būt, bet tāda gadījumā tas bija jādara zināms jau pirms gadiem 50. Lai strādājošie nevis maksātu bargus nodokļus, kas tiek izšķiesti sazin kur, bet šo naudiņu liktu pašī savā zeķē savām tālajām vecumdienām.

Latvieši tāda padevīga tautiņa. Savelk jostīņas, nodur galviņas, uzklausa garās runas, kas beidzas ar vārdu «vajag» un atkal savelk jostīņas. Ne tā kā grieķi, kas buntojas, kad valdība pieņem mērus par striktiem taupības pasākumiem. Protams, ja valstī naudas nav, tad nav. Bet tādā gadījumā labāk bankrots un sākt celt visu no jauna, nekā kļūt par padevīgiem pakalpiņiem aizdevuma devējiem un maksāt parādus līdz mūža beigām. Ne velti saka, ka Grieķijas notikumi radīs domino efektu visā eirozonā. Un ir jau arī laiks. Raiņa vārdi «pastāvēs, kas pārmainīsies» ir patiesi visos laikos. Eiropā ir laiks pārmaiņām. Tām pārmaiņām, kad visiem kļūst labāk, nevis tikai tiem, kas pie varas.

Dārzos ienākušās zemenes, gatavojas ķirši, upenes, jāņogas, briest gurķi. Ēdisim savus dārzeņu labumus. Lai civetkaķa kafija paliek tiem, kas var atļauties maksāt deviņus latos par tās tasīti. Kas ir civetkaķa kafija? Nu redz, ir tāds rets dzīvnieciņš, kas ēd kafijas pupiņas, un kad tās izstaigājušas viņa barības traktu, kuņģi un zarnas, tās atkal iznāk ārā daļēji atbrīvotas no kofeīna. Rupju vārdu sakot, izkakā. Bet garša esot tik izsmalcināta! Kā jau izkakā... Civetkaķija tagad esot nopērkama arī Rīgā. Par dārgu naudu — Ls 9 par tasīti. Ja nebūtu pieprasījuma, tad jau to te netirgotu. Bet lai nu tiek tiem smalkajiem un biežajiem. Mēs, vienkāršie ļautiņi, iztiksim ar zemes auklīti, saules sildīti, arās debesu rasas veldzētu gurķi, ābolu un upeni.

Seminārs par ūdenskrātuvju ierīkošanu un diķu apsaimniekošanu

Lai veicinātu sekmīgu akvakultūras un tūrisma attīstību, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (LLKC) rīko semināru par ūdenskrātuvju ierīkošanu un diķu apsaimniekošanu.

Kā informē LLKC Preiļu nodaļas lauku attīstības speciāliste Aina Golubeva, seminārs plānots 6. jūlijā pulksten 10.00 Riebiņu novada Rušonas pagastā zemnieku saimniecībā «Silmalas». Saimniecības īpašnieks Ārvids Soldāns interesentus iepazīstinās, kā īstenojama veiksmīga ūdenskrātuvju ierīkošana un diķu apsaimniekošana, informēs par investīciju piesaistes iespējām akvakultūras uzņēmumos. SIA «AIM eko» vadītāja Anna Zalāne stāstīs par sekmīgu akvakultūras un tūrisma attīstību.

Atbalstam par zīdītājgovīm piemēros samazinājuma koeficientu

Lauku atbalsta dienesta sniegtā informācija liecina, ka saskaņā ar Eiropas Komisijas lēmumu, ar ko Latvijai atļauj veikt papildus tiešos maksājumus par 2010. gadu, valsts papildus tiešajam maksājuma par zīdītājgovīm 2010. gadā tiek piemērots samazinājuma koeficients 0,903626. Līdz ar to atbalsts par vienu zīdītājgovi ir 131,08 lati.

Jaunajiem traktoriem un kombainiem tehnisko apskati būs jāiziet, sākot ar trešo gadu

Ar Zemnieku saeimas atbalstu Ceļu satiksmes likumprojektā ieviests kāds lauksaimniecības tehnikas turētājiem svarīgs punkts — jaunajiem traktoriem, kombainiem tehnisko apskati varēs iziet, sākot ar trešo gadu. Izmaiņas likumdošanā ļaus lauksaimniekiem taupīt gan laiku, gan naudu, plus vēl samazināsies administratīvais slogs, informē Zemnieku saeimas pārstāvji.

Likumprojektā veiktas izmaiņas un iestrādāts punkts, kas paredz, ka tādas Latvijā un ārvalstīs iepriekš neregistrētas A (traktori ar pilnu masu līdz 7500 kilogramiem), B (visi traktori) un D (lauksaimniecības pašgājējmašīnas) traktortehnikas vadītāja apliecību kategorijai atbilstošas jaunas traktortehnikas (motora darba ilgums nepārsniedz 20 motorstundas) — izņemot komunālo pašgājējtraktortehniku, universālās pašgājējmašīnas un buldozerus — pirmreizējo valsts tehnisko apskati veic ne vēlāk kā 24 mēnešus pēc tam, kad attiecīgais transportlīdzeklis pirmoreiz reģistrēts Latvijā. Reģistrējot šādus transportlīdzekļus, vienlaicīgi tiek dota atļauja piedalīties ceļu satiksmē uz 24 mēnešiem.

Lauku saimniecību modernizācijai varēs pieteikties tikai rudenī

Kā informē Lauku atbalsta dienesta (LAD) sabiedrisko attiecību speciāliste Solveiga Lazovska, neveicot projektu rindošanu, tiks apstiprināti visi atbilstīgie projekti, kas iesniegti projektu pieņemšanas 9. kārtā Austrumlatgales, Dienvidlatgales, Ziemeļaustrumu, Ziemeļvidzemes un Viduslatvijas reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs pašakumulācijā pieejamā finansējuma ietvaros.

Par projektiem, kuriem pēc rindošanas nepietiek līdzfinansējuma, LAD pieņems lēmumus ar nosacījumu, ka projekts varēs saņemt publisko līdzfinansējumu, ja viena gada laikā no lēmuma pieņemšanas brīža atbrīvosies attiecīgajai reģionālajai pārvaldei piešķirtais publiskais finansējums.

Nākamā projektu pieņemšanas kārtā lauksaimniekiem provizoriski tiks izsludināta rudenī, kad LAD būs izvērtējis iepriekšējās kārtās iesniegtos projektus. Savukārt nākamo kārtu ar pieejamo finansējumu piecu miljonu latu apmērā kooperatīviem izsludinās no 1. līdz 31. augustam.

Tāpat apstiprināti MK noteikumi «Grozījumi MK 2010. gada 1. novembra noteikumos nr. 1026 «Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu konkursu veida pasākumam «Lauku saimniecību modernizācija». Grozījumi veikti, lai būtu iespējams objektīvi aprēķināt un piemērot dzīvotspējas kritēriju jaunajiem uzņēmumiem, kuri tikai pēc projekta īstenošanas uzsāks lauksaimniecības produkcijas ražošanu.

Lauksaimnieciskā ražošanas aizvadītajā desmitgadē ir bijusi straujā izaugsme

Centrālā statistikas pārvalde (CSP) 2010. gadā veica lauksaimniecības skaitīšanu un lauksaimnieciskās ražošanas metožu aptauju. Lauksaimniecības skaitīšanā iekļautās lauku saimniecības izvēlētas no CSP Statistiskā lauku saimniecību reģistra, ņemot vērā ekonomisko aktivitāti un specializāciju.

Saimniecības ekonomisko aktivitāti raksturo standarta izlaide (SI). Augkopības vai lopkopības ražošanas nozares vienības standarta izlaide ir no viena lauksaimniecības kultūras hektāra vai vienas lauksaimniecības dzīvnieku vienības iegūtās produkcijas vērtība, novērtēta attiecīgā reģiona cenās un izteikta eiro. Lauksaimniecības skaitīšanā tika iekļautas visas lauku saimniecības, kurām SI lielāka par 70 eiro.

2010. gada lauksaimniecības skaitīšanā apsekoja 91,7 tūkst. lauku saimniecības, tas ir 86,8% no visām Latvijas ekonomiski aktīvajām lauku saimniecībām, kuras apsaimniekoja 98,2% izmantotās lauksaimniecībā izmantojamās zemes (LIZ). Skaitīšanas rezultātā tika iegūta informācija par 88,8 tūkst. lauku saimniecību jeb 96,9% no apsekotajām saimniecībām, no kurām 83,1 tūkst. jeb 93,8% saimniecību 2010. gadā nodarbojās ar lauksaimniecisko ražošanu vai uzturēja zemi labā lauksaimniecības un

vides stāvokli. Savukārt 5,5 tūkst. jeb 6,2% no aptaujātajām lauku saimniecībām zemi bija iznomājušas, pārdevušas vai nenodarbojās ar lauksaimniecisko ražošanu. Par 2,9 tūkst. lauku saimniecību jeb 3,1% informācija netika iegūta, jo respondenti netika sastapti vai atteicās sniegt informāciju.

2010. gadā Latvijā 83,1 tūkst. ekonomiski aktīvās lauku saimniecības apsaimniekoja 2807,1 tūkst. ha zemes, tai skaitā 1787,2 tūkst. ha izmantotās lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Salīdzinot ar 2007. gada lauku saimniecību struktūras apsekojuma datiem, ekonomiski aktīvo lauku saimniecību skaits samazinājies par 26,5%, bet izmantotās lauksaimniecībā izmantojamās zemes platība pieaugusi par 11,4 tūkst. ha jeb 0,6%.

Lauksaimniecības kultūraugu sējumi 2010. gada lauksaimniecības skaitīšanā apsekotajās aktīvajās lauku saimniecībās aizņēma nedaudz vairāk nekā vienu miljonu hektāru, no tiem 53,7% aizņēma graudaugi, 11,3% tehniskās kultūras un 1,9% — kartupeļi. Savukārt nodarbināto skaits lauksaimniecībā šajā pašā laikā posmā samazinājies par 18,1%.

Skaidri redzama saimniecību palielināšanās tendence — 2010. gadā vidēji vienā lauku saimniecībā apsaimniekoja 33,8 hektārus zemes, kas ir par 8,3 hektāriem jeb 32,5% vairāk nekā 2007. gadā. Tāpat vidēji vienā augkopības

saimniecībā 2010. gadā sējumu platība bija 21,4 hektāri, kas ir par 10,1 hektāriem jeb 89,7% vairāk nekā 2007. gadā. Vidējā graudaugu platība vienā graudu audzētāju saimniecībā bija 19,9 hektāri, kas ir par 6,7 hektāriem jeb 51,2% vairāk nekā 2007. gadā. Tehnisko kultūru platība vidēji vienā audzētāju saimniecībā palielinājusies par 16,9% — no 48,4 hektāriem 2007. gadā līdz 56,6 hektāriem 2010. gadā. Kartupeļu stādījumu platība vidēji vienā kartupeļu audzētāju saimniecībā bija 0,7 hektāri, kas ir par 0,2 hektāriem jeb gandrīz 50% vairāk nekā 2007. gadā.

Līdzīgas izmaiņas vērojamas arī lopkopībā — vidējais ganāmpulka lielums vienā liellopu audzētāju saimniecībā 2010. gadā bija 11,2 liellopi, tai skaitā 4,9 slaucamās govīs. Salīdzinot ar 2007. gadu, liellopu ganāmpulks vienā saimniecībā ir palielinājies par 2,8 dzīvniekiem jeb 33,2%, bet slaucamo govju skaits pieaudzis par 0,7 dzīvniekiem jeb 17,4%. Vidējais cūku ganāmpulka lielums vienā cūkkopības saimniecībā bija 20,1 dzīvnieks, kas ir par 5,9 dzīvniekiem jeb 41,6% vairāk nekā 2007. gadā. Savukārt lauksaimniecībā nodarbināto skaits četru gadu laikā samazinājies gandrīz par piektdaļu — pastāvīg nodarbināto skaits lauksaimniecībā 2010. gadā bija 183,5 tūkstoši, kas ir par 18,1% mazāk kā 2007. gadā.

«AgroPols»

UZMANĪBU!

Siltā un mitrais laiks veicinājis kartupeļu lakstu puves attīstību

Siltā un samērā mitrais laiks ir veicinājis kartupeļu lakstu puves attīstību. Jau pirms Jāņiem lakstu puves pazīmes konstatētas Kurzemes un Zemgales reģionā. Lai gan Latgalē slimība līdz šim nebija manīta, apstākļi tās izplatībai ir labvēlīgi, tāpēc tirumi jāuzmanā.

Kā informē Valsts augu aizsardzības dienesta Latgales reģionālās nodaļas vecākā inspektore Līvija Šostaka, kartupeļu lakstu puve ir viena no nozīmīgākajām un postošākajām kartupeļu slimībām. To ierosina sēne *Phytophthora infestans*. Veģetācijas periodā veidojas pelēcīgi brūni plankumi uz lapām, kuri vēlāk nekrotizējas. Mitrā laikā ap plankumiem lapu apakšpusē redzama apsarme, kuru veido sēnes konīdijnesēji ar konīdijām. Sausā laikā lapu apakšpusē ap plankumiem vērojama

gaišāka apmale. Agresīvāka un postošāka ir stublāju puves forma, kad uz stublājiem veidojas pelēcīgi brūnas joslas, stublāji lūzt. Stipras infekcijas gadījumos slimības ierosinātājs pārvietojas uz kartupeļu bumbuļiem un glabāšanas laikā var iet bojā liela daļa ražas, kā arī tiek bojāta kartupeļu bumbuļu kvalitāte.

Pirmo apstrādi kartupeļu stādījumos ar fungicīdiem ieteicams veikt, kad kartupeļu lakstu augstums ir 15 — 30 centimetri, pirms lakstu saslēgšanās. Pirmajam un otrajam miglojumam ar 10 līdz 14 dienu intervālu ieteicams izmantot sistēmas iedarbības fungicīdus. Nākamajiem miglojumiem ieteicami pieskares iedarbības fungicīdi ar septiņu līdz 10 dienu intervālu. Īsāks starplaiks starp apstrādēm ar fungicīdiem jāievēro tad, ja kartupeļi aug ļoti strauji, ir kartupeļu lakstu puves ieņēmiņa

Īpaši postoša ir kartupeļu lakstu puves stublāju forma. Stipras infekcijas gadījumā slimības ierosinātājs pāriet uz bumbuļiem.

šķirne, silts un mitrs laiks, kā arī tad, ja slimība ļoti strauji attīstās.

Tuvāka informācija par Latvijā reģistrētajiem augu aizsardzības līdzekļiem kaitīgo organismu ierobežošanai pieejama VAAD mājas lapā www.vaad.gov.lv.

Augu aizsardzības līdzekļi jālieto pareizi un uzmanīgi

Šobrīd kultūraugu attīstībā ir periods, kad tajos visaktīvāk notiek kaitīgo organismu attīstība, kuru ierobežošanai lieto augu aizsardzības līdzekļus. Tos lietojot, ir jāievēro noteiktas prasības, ko paredz MK noteikumi «Augu aizsardzības līdzekļu izplatīšanas, glabāšanas un lietošanas noteikumi».

Bišu saimju īpašniekiem aktuāla ir augu aizsardzības līdzekļu lietošana apstākļos, kad zied kultūraugi, piemēram, rapšis. Tas sakrīt ar aktīvu kaitēkļu un slimību savairošanās laiku. Lai ierobežotu rapša slimības, ir atļauts lietot fungicīdus, arī rapša ziedēšanas laikā, jo tas nenodara kaitējumu bitēm.

Savukārt kaitēkļu ierobežošanai lieto

insekticīdus. Tos izmantojot, vispirms rūpīgi jāiepazīstas ar informāciju augu aizsardzības līdzekļu marķējumā un instrukciju, kur ir norādes par lietošanu. Ja persona lieto augu aizsardzības līdzekli, kura marķējumā ir norāde «Toksisks bitēm» vai ķīmiskās vielas iedarbības raksturojums R57, tad ar šādiem insekticīdiem ir aizliegts apstrādāt ziedošus augus. Tāpat iepriekš minēto noteikumu 661. punkts paredz, ka trīs dienas pirms sējumu vai stādījumu apstrādes jābrīdina to bišu saimju tiesiskie valdītāji, kuru bišu dravas (vai stropi) atrodas divu kilometru rādiusā no apstrādājamās vietas un kuru bišu saimes ir reģistrētas normatīvajos aktos par dzīvnieku, ganāmpulku un

novietņu reģistrēšanu un dzīvnieku apzīmēšanu noteiktajā kārtībā. Informāciju par reģistrētajām bišu saimēm ir iespējams iegūt Lauksaimniecības datu centrā.

Ir insekticīdi, kurus nedrīkst lietot kultūraugu ziedēšanas laikā, kā arī plātībās, kur ir ziedošas nezāles. Ziedošu kultūraugu apstrādi drīkst veikt pēc pulksten 22.00 un pirms 5.00. Tātad nedrīkst smidzināt tajā laikā, kad bites lido un aktīvi meklē barību.

Nosacījumu neievērošana attiecībā uz bišu aizsardzību rada kaitējumu tuvākajā apkārtnē esošajām personām, videi, kā arī rada risku vidē uzkrāties augu aizsardzības līdzekļu atliekām.

Izmantota VAAD informācija

Turpinās komunālās saimniecības sa-

Līvānu novada šī gada budžetā bija paredzēti līdzekļi ūdenssaimniecības sakārtošanai Sutru pagasta ciematā. Daļa no iecerētā jau veikta, «Novadniekam» stāstīja pagasta pārvaldes vadītāja Valija Ruisa, — Rožu un Krasta ielā apmēram 400 metru garumā rekonstruēts ūdensvads. Darbi pabeigti šonedēļ, ledzīvotāji, kuru mājas atrodas šajās ielās, līdz ar to saņems kvalitatīvu dzeramo ūdeni. Vecās caurules savu laiku bija jau nokalpojušas, jo ūdensvads tika ierīkots aptuveni pirms 30 gadiem. Vairākkārt piedzīvoti arī ūdensvada plīsumi, bet cauruļu iekšpusi klāja pamatīga kaļķakmens kārtā. Piešķirtā finansējuma ietvaros ūdensvada atjaunošanas darbi tiks veikti arī Uzvaras ielā, kā arī trasēs, kas ved uz daudzstāvu mājām. Darbus veic pašu ļaudis — komunālās saimniecības vadītājs un palīgstrādnieks, vajadzības gadījumā pieaicinot arī simtlatu stipendiātu programmā iesaistītos cilvēkus. No kāda uzņēmēja tiek pirkti pakalpojumi — tranšeju rakšana ar minitraktoru. Līdz ar to darbi izmaksā lētāk.

Kopš pērnās vasaras pagasta centra mājās uzstādīti ūdens skaitītāji, un iedzīvotāji par ūdeni maksā atbilstoši tā patēriņam.

Pavasara plūdu laikā Feimankas palu ūdeņi bija izskalojuši un pamatīgi sabojājuši ceļu apmēram 100 metru garumā posmā no Sutriem līdz Ragavīkiem. Šonedēļ ceļa posms salabots, būvdarbi pabeigti.

Simtlatnieku veikums ievērojams

Valija Ruisa kopumā atzinīgi novērtēja pagastā nodarbināto simtlatu stipendiātu darbu, tajā pašā laikā neslēpjot, ka ar vienu otru bijušas problēmas, jo strādāšanas vietā priekšroka dota alkohola lietošanai. Taču vairums strādā ļoti apzinīgi. Simtlatu stipendiātu programma viennozīmīgi nav vērtējama kritiski, jo viss atkarīgs no darba organizācijas, uzskata pagasta pārvaldes vadītāja. Zinot un pazīstot vietējos cilvēkus, darbu vadītājam jābūt kaut nedaudz psihologam, jau iepriekš jānovērtē, kuram ir tieksme paslinkot vai arī kurš pārējos pamudinās uz alkohola lietošanu. Ja cilvēks ir pelnījis rājienu, tas arī jāsaņem, bet tikpat svarīgi ir paslavēt tos, kuri darbu paveikuši labi, atzīst Valija Ruisa, jo tam ir liela nozīme.

Pašlaik simtlatu stipendiātu programmā Sutru pagastā iesaistīts 21 cilvēks, viņu praksi koordinē komunālās saimniecības vadītājs Staņislavs Korsaks. Dažādos periodos gan šis skaitlis ir bijis mainīgs. Simtlatnieki paveikuši daudzus darbus. Pagasta ceļu malas atīrītas no krūmiem un saaugumiem. Krūmi izcirsti arī gar šosejas Preiļi — Līvāni malu, no tiem atbrīvota autobusa pieturvieta pie Sutru pa-

matskolas, un tagad šis darbs jau tikšot veikts otru reizi. Visas piecas pagastā esošās un draudzēm piederošās kapsētas jau otru gadu tiek uzturētas kārtībā ar simtlatnieku spēkiem. Vietējie iedzīvotāji kopīgajos kapsētu sakopšanas darbos vairs nepieliek pat roku, sākāto tikai savu tuvinieku kapu kopīnās, stāstīja Valija Vaivode. Kas notiks, kad simtlatnieku programma beigs darboties? Iedzīvotājiem nāksoties vien pierast pie domas, ka par kārtību kapsētās atkal jā rūpējas pašiem. Simtlatnieki tiek iesaistīti arī komunālās saimniecības darbos, piepalīdz vietējā bibliotēkā, uztur kārtībā pagasta administratīvās ēkas un kultūras nama plašo teritoriju. Pirms pāris nedēļām kopīgiem spēkiem tika saposta — tīrīta, mazgāta un berzta — Znotiņu Romas katoļu draudzes baznīca, kurā bija lieli svētki, notika jaunā priestera pirmais dievkalpojums.

Simtlatu stipendiātu programma tuvojas nobeigumam, un patlaban pagastā veidojas tāda situācija, ka nevar nokomplektēt paredzēto vietu skaitu. Daļēji tas izskaidrojams tādejādi, ka pēc nostrādātājiem šiem mēnešiem uz atkārtotu piedalīšanos programmā var pretendēt tikai pēc pusgada. Kāda daļa no gados jaunākiem iedzīvotājiem ir aizbraukusi uz ārzemēm. Ir arī tādi, piemēram, zemnieku dzīvesbied-

● Simtlatu stipendiāti saviem spēkiem Reutu kapsētā pieveikuši milzīgu koku, kas draudēja nogāzties. Foto: A.Šņepsts

res, kas gan pieteikušās bezdarbniekos, bet no stipendiātu darbiem atsakās, jo arī pašu saimniecības darba pietiekami.

Meklē variantus, kā palīdzēt trūcīgajiem

Valija Ruisa ar bažām lūkojas tuvākajā nākotnē, kad simtlatnieku stipendiātu programma būs beigusies, bet valdība garantētā minimālā ienākuma (GMI) un dzīvokļa pabalsta izmaksāšanu novel uz pašvaldību pleciem.

Tomēr lauku apvidū ir savādāk nekā pilsētā, un vismaz kaut kāds savs mitekļis pieder katram, arī galīgi trūcīgam. Pašvaldība cenšas izmantot visus resursus, lai palīdzētu maznodrošinātajiem. Piemēram, pērnā gada augusta lielajā vētrā tika izgāzti vai nolauzti daudzi koki pie Znotiņu baznīcas. Ar draudzes prāvesta ziņu simtlatu stipendiāti šos kokus, kas piederēja draudzei, pārstrādāja malkā, un tā tika nogādāta veciem, slimiem, nevarīgiem iedzīvotājiem, kam pašvaldība nevar palīdzēt oficiāli, jo katrs sociālās palīdzības veids paš-

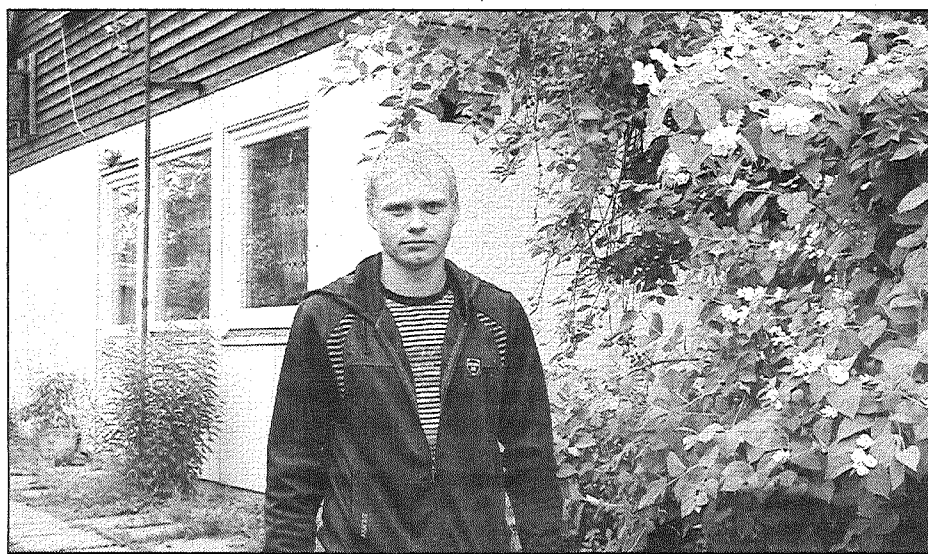
valdībās ir reglamentēts ar attiecīgu likumu. Kopumā iedzīvotājiem nogādātas 13 kravas ar šādu malku.

Tajā pašā laikā Valija Ruisa strikti nodala to iedzīvotāju kategoriju, kuri ir veci, vientuļi, slimi, no tiem, kas ir spēka gados un dzīvo laukos. Lauksaimniecības produkcijas cenas patlaban ir adekvātas, lielāks vai mazāks zemes gabals ir gandrīz katram, un atliek tikai strādāt, audzēt dārzeņus, labību, gaļas vai pienu lopus, nevis gaidīt pabalstus. Var arī mācīties kursus, iegūt papildus zināšanas. Valija Ruisa stāsta par kādu gados jaunu iedzīvotāju, grāmatvedi pēc specialitātes, kura kursus apguvusi floristes un nagu dizaineres iemaņas. Pēc viņas gatavotajiem konfekšu pušķiem un citiem dekoriem ir pieprasījums, arī pagastmājas noformēšanā izmantots jaunās sievietes veikums. Vietējās dāmas svētku reizēs var lepoties ar skaistiem gleznojumiem uz nagiem. Prieks arī par visā novada visjaunāko zemnieku — Sandi Vaivodu, kurš pārņēmis sava tēva zemnieku saimniecību.

Visjaunākais zemnieks ar darba un atbildības nastu

SANDIM VAIVODAM, Sutru pagasta jaunākajam zemniekam, tēva zemnieku saimniecību nācās pārņemt traģiskos apstākļos, kad tēva dzīves ceļš pāragri aprāvās. Sandis, kaut arī apzinājās milzīgo pienākumu un atbildības nastu, kas jāliek plecos, nešaubījās ne mirkli, ka tēva darbs ir jāturpina. Viņš daudz ko bija uzsācis, to nevarēja izpostīt, saka Sandis. Jaunā zemnieka savulaik iegūtā specialitāte — komercdarbinieks, absolvēta Preiļu arodividusskola. Bet zināšanas zemkopības lietās iegūtas no tēva, kopš agras mazotnes ejot līdz visos darbos. Sandis nevarēja atkāpties, jo jūta atbildību arī par ģimeni, — par dzīvesbiedri Arīnu, meitiņu Jūliju, par savu māti Raisu. Un arī par māsu, kas studē augstskolā un kam pirms tam materiālā ziņā palīdzēja tētis.

Pusgada laikā, kopš Sandis saimnieko patstāvīgi, piedzīvotas smagas mācību stundas. Viena lieta, ja jaunie zemnieki uzsāk saimniekošanu, bet vecāki ir turpat līdzās ar padomu, un arī juridiskās mantojuma lietas nav aktuālas, kamēr īpašnieki ir dzīvi. Sanda gadījumā bija jānokārto milzums formalitāšu, oficiāli kļūstot par mantinieku gan zemei, gan mājai, gan lopiem, gan zemnieku saimniecībai, kam dots leģens nosaukums «Manamuiža». Mantojumā nāca arī kredītsaistības, jo tēvs bija enerģisks, bija sagatavojis projektus, piesaistījis līdzekļus saimniecības modernizēšanai, ņēmis bankā aizdevumu. Kamēr viss nebija ierakstīts Zemesgrāmatā, pat subsidiijas nevarēju saņemt, taču bija jāpērk degviela, lopbarība, jāpārtiek pašiem, stāsta Sandis par garo juridisko procesu ceļā uz pat-

● Sandis Vaivods, viens no visjaunākajiem zemniekiem ne vien Sutru pagastā, bet arī visā Latvijā, ir pilns apņēmības visu sasniegt un pārliecināts, ka vislabāk tas izdodas savās mājās. Foto: A.Šņepsts

stāvīgu saimniekošanu. Paralēli tam bija jāveic kārtējie saimniecības darbi, — barības sagāde slaucamajam govīm un jauno lopiem, aršana, sēja un citi. Uz jautājumu, vai nākamajai ziemošanas sezonai lopbarība jau sagādāta, Sandis atbild, ka gatavi jau apmēram 80 procenti.

Galvenie ienākumi saimniecībā — no piena pārdošanas. Tas nonāk akciju sabiedrībā «Preiļu siers». Pienam laba kvalitāte, uzņēmums par to maksā labi, naudu saņemam laikā, Sanda stāstīto papildina mamma Raisa Vaivode. Viņa cenšas, cik vien atļauj spēki, dēlu pabalstīt visos dar-

bos, bet pats galvenais — jūtas droša un pārliecināta par rītdienu, kad dēls uzņēmis ģimenes galvas rūpes un atbildību par visām šīs mājas sievietēm.

Sandim ir 22 gadi, un viss vēl priekšā. Daudz ieceru par tālāku saimniecības paplašināšanu, par modernizēšanu, par traktora inventāra un aprīkojuma iegādi. Ne viss ir izdarāms uzreiz. Tēvam ņemot kredītu, nekustamais īpašums iekūlāts, un ar jauniem projektiem jānogaida. Daži no iesāktajiem — šķūņa un tilta — uz zemes

gabalam piebraucamā ceļā — būve vēl nav pabeigta. Jaunā zemnieka dzīvojamā māja un lopu novietne atrodas pagasta centrā, Sutru ciematā, bet tēva pirkta zeme un liels lopbarības šķūnis uz tā — aiz liela novadgrāvja ārpus ciemata. Pāri grāvim arī tiek ierīkots tilts. Toties galvenais — jauna piena māja, pamatdarbos vajadzīgā tehnika, sagādāts. Sandis iekārtojies arī algotā darbā — par remontatlēdznieku pagasta pārvaldē. Jāstrādā daudz, lai atmaksātu aizdevumu, un jaunais zemnieks ir pilns apņēmības ar to tikt galā. Dzīvesbiedre Arīna ir vēl jaunāka par Sandi. Jauno ģimenīti, kas negrasās pamest ne tēva iesākto, ne savas mājas un doties laimes meklējumos uz ārzemēm, pozitīvi uzmundrina pagasta pārvaldes morālais atbalsts. Esmu pārliecināta, ka Sandis spēš tikt ar visu galā, jo saimniekošanas māka un darba tikums viņā ir ielikts pamatīgs. Kaut vairāk būtu tādu jaunu un uzņēmīgu ļaužu, kas tik kvalitatīvi veic visus darbus, teic Sutru pagasta pārvaldes vadītāja Valija Ruisa. Viņa nosauca arī vēl dažus gados jaunus zemniekus. Pagasta pārvaldes vadītāja gan sašutusi par garo birokrātijas ceļu un šķēršļiem, ko Sandim nācās pārvarēt, lai turpinātu saimniekošanu. Sienmalī pie Sanda Vaivoda mājas vēl viņa tēva darinātie strādnieku būri. Taisti no egles stumbriem, kam bijis tukšs vidus. Strazdi atskrien ik pavasarī un mudīgi ķeras pie saimnieciskajām rūpēm. Viņi nešaubās, ka bērnu izvadāšanai te ir drošākā vieta pasaulē.

„Izplidoja balta vēsts šo zemi: „Ir piedzimis bērniņš!”

Pašos saulgriežos, 21. jūnijā, kad diena ir visgarākā, kad Latvijā valda istas baltās nakts, kas saraukušās līdz pāris stundām, pasaulei sevi pieteica žirgta meitenīte, pirmais bērniņš savai māmiņai **Anitai Grudinskai**. Jaunā māmiņa un meitas tētis **Andrejs** mazo nosaukuši par **Elizabeti**. No dzemdību nodaļas meitenīte kopā ar mammu devās uz savām mājām Livānos, kur gaidīja tēti atgriežoties no darba ārzemēs.

Anita ir studente, mācās Daugavpils Universitātē, kur apgūst latviešu valodas skolotājas profesiju. Pirms bērniņa piedzimšanas sekmīgi nokārtojusi vasaras sesiju. Mazulīte māmiņai palīdzējusi tādējādi, ka pacietusies, līdz mamma 20. jūnijā nokārtojusi pēdējo sesijas eksāmenu, un tad devusies ceļā, lai pati savām acīm apskatītu, kādas atzīmes tad abām kopā sapelnītas.

Vecvecāki Guntars un Nataša, vecvecmāmiņa Nina lepojas ar savas dzimtas visjaunāko atvasīti, bet vecvecāki Ludmila un Andrejs sagaidījuši trešo mazbērniņu. Arī tēta Andreja vectēvam prieks par dzimtas papildināšanos. Jūnijā savas vārdadienas svin arī vecmāmiņas, tāpēc jaunajai ģimenei šajā mēnesī svētki pietiekami. Visi dzīvo Livānos, un ir ērti paciemoties vienam pie otra.

Elizabeti ar kristību ceremoniju ievadis vecticībnieku konfesijā.

Savu mazo jaukumiņu, meitiņu, viņas māmiņa **Solvita Klindzāne** gaidīja jau pirms Ligo svētkiem, taču mazulīte bija izdomājusi savādāk. Viņa ļāva mammītei un tētim **Marekam** nosvinēt Jāņus, visu uzmanību veltot šīs dienas gaviļniekam, divgadīgajam brālītim **Jānim**, un 26. jūnijā ieradās pie saviem miļajiem. Ģimenē viņa ir trešā atvasīte. Vecākā māsiņa, četrgadīgā **Evita** jau iet bērnudārzā, un arī Jāņim drīz sāksoties bērnudārziņa gaitas. Jūnijs Solvitai un Marekam ir īsts vārdadienu laiks, kad svinami ne vien Jāņi, bet arī Pēteri, jo šāds vārds dots Solvitas vectēvam. Arī pašam Marekam vārdadiena ir jūnijā. Un nu svētkus papildinājusi mazulītes dzimšanas diena. Meitiņa nosaukta par **Lauru**. Kalendārā šis vārds rakstīts aprīlī.

Solvita nodarbojas ar bērnu audzināšanu, bet Mareks strādā autoservisa jomā. Ģimene dzīvo Livānos.

Par mazbērnu un mazmazbērnu pulciņa palielināšanos prieks vecvecākiem Gunitai un Valdim, Janīnai, Astrīdai un Pēterim un vēl divām vecvecmammām.

Mazo Lauru paredzēts kristīt pēc katoļu tradīcijām.

Vecāku pabalstu izmaksās par iepriekšējo mēnesi

Lai novērstu vecāku pabalsta iespējamās pārmaksas, ir mainīta vecāku pabalsta izmaksas kārtība.

Ja līdz šim vecāku pabalstu maksāja avansā, tad turpmāk cilvēkiem, kuriem bērns būs dzimis pēc 2011. gada 1. jūlija, to izmaksās par iepriekšējo mēnesi.

To paredz valdībā apstiprinātie grozījumi Ministru kabineta noteikumos "Vidējās apdrošināšanas iemaksu algas aprēķināšanas kārtība un valsts sociālās apdrošināšanas pabalstu piešķiršanas, aprēķināšanas un izmaksas kārtība".

Šādi šobrīd izmaksā arī bezdarbnieka pabalstu.

Minētās izmaiņas ir nepieciešamas, jo Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA) vecāku pabalstu izmaksā, pamatojoties uz Valsts ieņēmumu dienesta (VID) informāciju par periodiem, kuros cilvēks atradies bērna kopšanas atvaļinājumā vai nav guvis ienākumus kā pašnodarbinātais. Protī, izmaksājot pabalstu par iepriekšējo mēnesi, VSAA jau vairumā gadījumu būs šādu informāciju no VID jau saņēmusi.

Šobrīd ir konstatēti gadījumi, kad vecāku pabalsta saņemšanas laikā tā saņēmēji sistemātiski izmantoja bērna kopšanas atvaļinājumu pa daļām – vienu vai dažas dienas kalendārā mēneša sākumā un vienu vai dažas dienas kalendārā mēneša beigās. Tādējādi daži vecāku pabalsta saņēmēji vienlaikus strādāja un saņēma pabalstu pilnā apmērā, bet citi, kas, neizmantojot bērna kopšanas atvaļinājumu, strādāja visu mēnesi, tikai 50% apmērā.

Pēc Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) informācijas, uz 2011. gada februāri šādā veidā vecāku pabalstu saņēma 66 cilvēki. Kopumā vecāku pabalstos pārmaksāta summa ir 54,7 tūkst. latu.

Labklājības ministrija (LM) atgādina, ja bērns bija dzimis līdz 2010. gada 2. maijam, un vecāku pabalsta saņēmējs bērna kopšanas laikā arī strādāja, vecāku pabalstu piešķir 50% apmērā no aprēķinātā pabalsta. Savukārt par bērna kopšanu, kurš dzimis pēc 2010. gada 2. maija, vecāku pabalstu 70% apmērā no cilvēka vidējās apdrošināšanas iemaksu algas izmaksā tikai cilvēkiem, kas nestrādā, bet atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā, bezalgas atvaļinājumā (piešķirts sakarā ar bērna kopšanu), vai negūst ienākumus kā pašnodarbinātie.

Vecāku pabalstu izmaksā par pilnu kalendāra mēnesi. Tā mērķis ir sociāli apdrošinātām cilvēkiem kompensēt ienākumus, kas nav gūti bērna kopšanas dēļ.

Pēc LM rīcībā esošās informācijas šī gada martā vecāku pabalstu saņēma 10 494 cilvēki.

Ģimenes būs jāinformē par dzimumnoziedznieku sodāmību

Saeimas Juridiskā komisija 22. jūnijā trešajam lasījumam atbalstīja grozījumus Bāriņtiesu likumā, kas nosaka bāriņtiesas pienākumus gadījumā, ja ģimenē sāk dzīvot persona, kas iepriekš sodīta par noziedzīgiem pret nepilngadīgo dzimumneatbilstamību.

Likumprojektā bāriņtiesai noteikts pienākums nekavējoties informēt bērna vecāku, aizbildni, audžuģimeni vai viesģimeni par tās personas sodāmības faktu, ar kuru tai ir nedalīta saimniecība, ja persona atgriežas no brīvības atņemšanas

iestādes pēc soda izciešanas par izvarošanu, vardarbīgu dzimumtiesmes apmierināšanu un citiem dzimumnoziegumiem, kuros cietušais ir bijis nepilngadīgs.

Ja bāriņtiesas darbinieku rīcībā nonāks ziņas par iespējamu apdraudējumu bērna veselībai, dzīvībai vai pilnvērtīgai attīstībai, tai būs nekavējoties jāinformē bērna ģimene ierasties bāriņtiesā vai personīgi tā jāapmeklē, informējot par iespējamo apdraudējumu. Personai, par kuras kriminālo pagātni tiks informēta ģimene, par to ziņas nesniegs.

Paredzēts, ka likuma grozījumi stāsies spēkā 2012. gada 1. janvārī. Par likumprojektu trešajā lasījumā vēl jālemj Saeimai.

HOROSKOPS NEDĒĻAI

(4. – 10. jūlijs)

Auns. Pateicoties labvēlīgai apstākļu sakrībai, var izdoties īstenot diezgan pārgalvīgas idejas. Tikai, sajutuši panākumu garšu, nekļūstiet pārgalvīgi, ņemiet vērā savu iespēju robežas. Nedēļas sākumā nelieli sarežģījumi iespējami, risinot darba jautājumus. Varbūt vajadzēs pabeigt kaut ko novārtā atstātu.

Vērsis. Prasmīgi izmantojot savu ietekmi, varat kļūt par līderi, piesaistīt sadarbības partnerus un uzsākt jaunu, daudzsoļošu darījumu. Starp domubiedriem atradīsiet cilvēku, kura padomi var izrādīties ļoti noderīgi. Esiet piesardzīgi, risinot ar mantojumu vai nekustamo īpašumu saistītus jautājumus.

Dvīņi. No apjomīgiem finansiāliem darījumiem atturieties. Jums var pietrūkt skaidra rīcības plāna un pareizas izpratnes par nākotnes izredzēm. Uzmanību veltiet arī pašsajūtai, ja nejutāties labi, nepiediet sevi darīt to, ko negribat. Nedēļas sākumā radušās idejas būs daudzsoļošanas, un pie to īstenošanas būs vērts piestrādāt.

Vēzis. Nedēļas otra puse var būt notikumiem bagāta. Pie norunātajām tikšanās klāt var nākt jaunas, jūsu paziņu loks paplašināsies un kontakti kļūs stabilāki. Ja neatteiksiet palīdzību, kuru jums lūdz, gūsiet morālu gandarījumu. Ticieties apliecināt sevi nevis ar skaistām runām, bet reāliem darbiem. Esiet draudzīgi un atsaucīgi.

Lauva. Apstākļi būs labvēlīgi tam, lai varētu baudīt laimes mirkļus, par kuriem sapņojāt jau sen. Dāvājiet apkārtējiem savas sirds siltumu. Noticiet tam, ka cilvēki ir labāki nekā valodas, kas par viņiem kļūst apkārt. Vairāk palūdziet uz pašu spēkiem, jo apkārtejo dotie solījumi var netikt izpildīti.

Jaunava. Neatstājiet novārtā karjeru. Daudz kas būs atkarīgs no jūsu uzstājības. Tiekoties ar priekšniecību, pacentieties atstāt par sevi pārliecināta cilvēka iespaidu. Labi padosies darbs ar informāciju. Jums izdosies izcelties kolēģu vidū ar zināšanām un spēju ātri pielāgoties jauniem apstākļiem.

Svari. Iespējamas gan jaukas tikšanās un sarunas, gan vērtīgas atklāsmes. Esiet gatavi ieklausīties oponentos un partneros – ja vien gribēsiet, katrā viedoklī atradīsiet kādu zelta domugraudu. Nedēļas pirmajās dienās var nākties strādāt komandā. Esiet gatavi vairāk saskaņot savu rīcību ar kolēģiem un sadarbības partneriem.

Skorpions. Varat pievērsties pārmaiņas veicinošiem pasākumiem. Esiet atvērti dažādiem jauninājumiem, centieties pilnveidot savas darba metodes. Tas palielinās izredzes pakāpties pa karjeras kāpnēm. Nedēļas sākumā jauni pavērsieni iespējami sirds dzīvē.

Strēlnieks. Jums jādodas nelielā braucienā, gatavojieties tam rūpīgi. Savlaikus ievāciet informāciju, plānojiet maršrutu un sazinieties ar ceļabiedriem. Neatstājiet pusdarītus darbus. Nedēļas sākumā varat ielānēt pasākumu, kas papildinātu jūsu budžetu. Tikai nemēģiniet kādu apvest ap stūri, jūs varat iekūlies lielās nepatīkšanās.

Mežzāis. Ja izrādīsiet iniciatīvu un būsiet pietiekami neatlaidīgi, bez problēmām tiksiet galā ar daudzajiem pienākumiem darbā un bruģēsiet ceļu uz izvēlēto karjeras virsotni. Mājās valdošā saskaņa palīdzēs saglabāt labu omu. Varat pievērsties radošām aktivitātēm, uzstāties publikas priekšā, rīkot prezentācijas.

Ūdensvīrs. Radoša attieksme un prasme no ikvienas situācijas iegūt kādu labumu arī sev noderēs vairāk nekā jebkad. Pratisiet izkļūt no nepatīkšanās, palīdzēsiet gūt panākumus arī citiem. Laba attieksme pret apkārtējiem palīdzēs spudināt jūsu sabiedrisko tēlu. Ja vaicā pēc padoma, neatsakiet.

Zivis. Mierīgas un vientulīgas vietas apmeklējums ļaus izvairīties no jaunām nesaskaņām un esošo problēmu pārspīlēšanas. Pārdomājot notikušo, nesabieziniet krāsas, un jums izdosies izprasīt savu neveiksmju cēloņus. Nedēļas sākumā varat uzlabot savu darba kvalitāti, ieviešot pārdomātus jauninājumus.

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBA

BARKAVAS ARODVIDUSSKOLA

Ulica 1, Barkavas pagasts, Madonas novads, LV 4834, tālr.: 64807215, www.bavs.lv
2011./2012.m. g. uzņem šādās specialitātēs:

- Ar pamatizglītību, mācību ilgums – 4 g.:
- ♦ **Apdāres darbu tehniķis** (uzņem arī jauniešus ar dzirdes traucējumiem)
- ♦ **Viesmīlības pakalpojumu speciālists**
- ♦ **Lauku īpašumu apsaimniekotājs (Jauna!)**

Ar 8 klašu izglītību (15 g. v.), mācību ilgums – 3 g.:

- ♦ **Apmetējs**
- ♦ **Maiznieks**

Ar vidējo izglītību, mācību ilgums – 1 gads:

- ♦ **Konditors**

Skolā ir iespēja apgūt militāro mācību. Skolai ir dienesta viesnīca, ēdnīca.

PAPILDUS visi izglītojamie saņem ESF mērķstipendiju
(1. kursā līdz 20 Ls, sākot ar 2. kursu, līdz 50 Ls)!!!

Dokumentu pieņemšana no 13. jūnija!

A EXPRESS

SIA A EXPRESS
PĒRK visa veida cirsma, mežus,
kā arī papirmalku, zāģbaļķus,
taras klučus mežā pie ceļa.
TŪLĪTĒJA APMAKSA!
Tālr. 29809191.

PĒRK METĀLLŪŽNUS (no 1 kg)
LIETOTU LAUKU TEHNIKU
UN AUTO.
GRIEŽAM UZ VIETAS.
Samaksa tūlītēja.
Darba laiks: 00-24. Tālr. 25969839.

PIEDĀVĀ PASTĀVĪGU DARBU ZĀĢERIM.

Ar inventāru, transportu un dzīvesvietu nodrošina.
Tālr. 25548888.

Piedāvājam jumtu un sienu segumus, papildelementus un notek sistēmas no ražotāja.
Labas cenas. Nodrošinām piegādi.
Tel. +371 20220144.

PĒRK sēnes un ogas.

Tālr. 28219785, 29158702.

Pārdod

medu. Tālr. 65326845, 20203642;
govi Aizkalnē. Tālr. 65329335;
steidzami 3 istabu dzīvokli Preiļos, centrā.
Tālr. 26411748;
Līvānos 2 jaunas riepas, samontētas uz diskām 185 R14C M+S. Tālr. 29912858.

Dziednieks

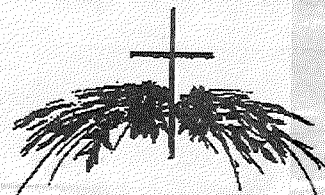
VLADIMIRS DOVGAĻOVS
(apliecība nr. 4307, licence nr. 14)
Pieņems Preiļos 6. jūlijā.
Uzziņas pa tālr. 28736836.

✓ PVC logi par pasakainu cenu!
✓ Siltās durvis no Ls 109.
Dāvanā moskītu tīkls.
Pilns serviss. Bezprocentu kredīts.
Tālr. 28673992.

AS "Strenču MRS" pērk cirsma un mežus īpašumā.
Tālr. 29168689.

STIGA RM

Pērk īpašumus ar mežu.
Tālr. 28660202.

Ej, meitiņa, kur iedama,
Neej cauri kapu kalnu
Tur gulēja tavs tētiņš,
Mīļu vārdu devējiņš.

**Esam kopā ar Sigitu,
no TĒTIŅA uz mūžu
atvadoties.**

Klasesbiedri un audzinātāja
Vārkavas vidusskola

JANSSEN

SIA JANSSEN LIVESTOCK LATVIA
Iepērk piena teļus; bulļus,
brāķētās govīs un teļus.
Samaksa tūlītēja var ar pārskaitījumu
(pēc jūsu izvēles).
Tālr. 29698483, MIHAILS.

SIA „Wonner” visu laiku iepērk gaļas tīrskirnes un gaļas krustojuma bulļus no 4 līdz 11 mēn., no 160 līdz 300 kg.
Par labām cenām.
Samaksa tūlītēja. Tālr. 26361748.

SIA „LATVIJAS GAĻA”
Iepērk liellopus,
jaunlopus, aitas, zirgus.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

SIA „Govs cents” iepērk piena teļus līdz 42 d. vecus.
Augstākās cenas. Tūlītēja samaksa.
Tālr.: 26609182.

SIA Latvian Meat iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 29464321.

LPKS „Baltic Meat Standard”
Iepērk liellopus, jaunlopus.
Sver uz elektroniskajiem svariem.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 63354097. Mob. tālr. 20250289.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 26142514, 20238990.

Aku urbšana.
Tālr. 29142220.

VESELĪBA

Sargāsimies no akmeņiem nierēs un urīnceļos

Nierakmeņi ir attīstījās pasaules valstīs visizplatītākā nieu slimība. Ar to slimo aptuveni 4% civilizēto valstu iedzīvotāju. Noteikts, ka, piemēram, Lietuvā un Latvijā nierakmeņu un akmeņu urīnceļos (kopā ar labdabīgo prostatas hiperplāziju) veido lielāko neoonkoloģisko uroloģisko slimību grupu. Mediķi šo slimību sauc par pārēšanās sekām. Kaut arī to biežāk konstatē cilvēkiem pusmūžā, nierakmeņi un akmeņi urīnceļos veidojas pat pirmsskolas vecuma bērniem.

Sāpīgi kustīgie akmeņi

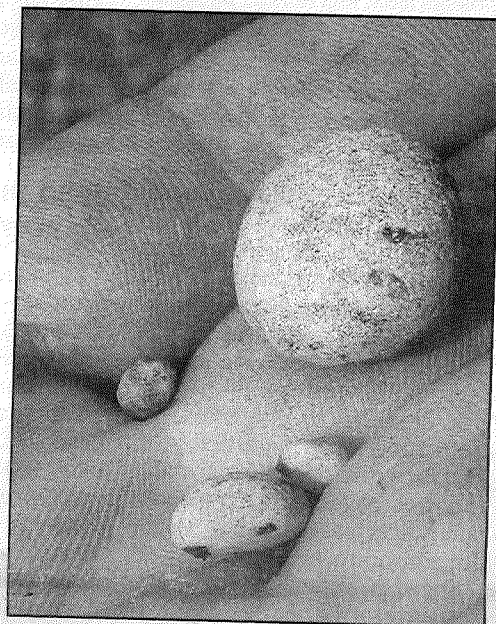
Nieres diennakti izfiltrē līdz 1,5 kilograma sāļu — urīnā to atliek ap 10 g. Sāļi, kas organismā koncentrējas, sāk kristalizēties dažāda izmēra akmeņi. Nierēs, var pārceļties uz urīnceļos, kas izraisa sāpīgus simptomus. Akmeņi, kas ir mazāki par 5 mm, bieži vien iziet pa urīnrocēm bez sāpēm.

kairināt gļotādu, savainot līdz asiņošanai.

Precīzi nosaukt šīs sāpīgās slimības iemeslu ir sarežģīti. Akmeņi var veidoties nepareiza uztura dēļ (sāļš vai daudz olbaltumvielu saturošs ēdiens), nepietiekamas šķidruma lietošanas dēļ (dienā ir svarīgi uzņemt 2 — 3 litrus šķidruma), nekustīga dzīvesveida, traucēta skābju un sārmu līdzsvara organismā dēļ. Nierakmeņu rašanās var būt arī pārmantota.

Pareizs uzturs un ūdens akmeņu profilaksei

Pacientiem, kas slimo ar nierakmeņiem vai akmeņiem urīnceļos, mediķi iesaka lietot pietiekami daudz šķidruma un ēst pēc iespējas veselīgāk. Ievērojot diētu, var samazināt akmeņu veidošanās risku, savukārt pēc to izņemšanas izdodas izvairīties no jaunu akmeņu veidošanās. Pacienta, kas slimo ar šo slimību, uzturu korigē, ņemot vērā organismā izveidojušos akmeņu veidu (to nosaka, veicot speciālas pārbaudes). Ja akmeņi ir oksalāti, ieteicami produkti, kuros ir daudz kālija un magnija (melnās plūmes, bumbieri, žāvētas aprikozes), savukārt jāizvairās no skābenēm, rāceņiem, šokolādes, salātiem un ķiplokiem. Fosfātu akmeņu «īpašniekiem» vajag gaļu, bet ir svarīgi izvairīties no kakao, šokolādes, olām un asām piedevām. Urātu

cilmes nierakmeņu gadījumā iesaka putraimus, piena un augu valsts ēdienus, jo īpaši gurķus un arbūzus, taču vajadzētu atteikties no ceptas, kūpinātas gaļas, stipras tējas, kafijas, sēnēm, rutkiem, pipariem un sinepēm. Un atcerieties — nieres ir tik unikāls orgāns, ka līdz šim nav izdevies radīt tām mākslīgu aizstājēju.

SPORTS

Pirmā spēle — neveiksmīga

Ar ne visai veiksmīgu startu Latvijas jaunatnes čempionātā pludmales volejbolā sacensības uzsākušas Preiļu volejbolistes Kristiāna Upeniece un Kristīne Litavniece. 28. jūnijā pirmā posma sacensībās Gulbenē tika iegūta tikai 10. vieta.

Jaunietēm liktenīga izrādījās pirmā spēle. Savā priekšsacīkšu apakšgrupā tika zaudēts ne tam stiprākajam pretinieču pārim. Nākamās pārliecinošās uzvaras pār daudz spēcīgākajiem pāriem nelidzēja, kad lieta nonāca pie punktu skaitīšanas iekļūšanai finālos. Pietrūka tieši pirmajā spēlē zaudēto divu punktu. Finālos iekļuva uzvarētie pretinieču pāri. Diemžēl kārtējo reizi mūsu meitenes skāra tieši «pirmās spēles lāsts». Gan klasiskā, gan pludmales volejbolā nespējam koncentrēties sacensībām no pirmajām sekundēm, sāpīgi zaudējam un tad varonīgi «smeļam izlieto ūdeni».

Protams, nekas traģisks nav noticis. Būs nākamie posmi, būs skaistas uzvaras un gan jau iekļūsim lielajā finālā.

A. Upenieks